

DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

Nevidni sovražnik.

Podjetniški sloj se zaveda, da se odloča vsak odločilnejši boj na političnem polju. Kdor ima na svoji strani močne politične stranke, ima moč v državnem zboru in more krojiti zakonodajo po svoji volji. Zakonodajna moderna država močno posega tudi v gospodarsko življenje, lahko ga podpira ali tudi ovira, oziroma prikrašuje moč podjetniškega sloja v dobro delavstva ter odjemalcev blaga. Politične stranke so lahko najodločnejši podpornik in pobornik koristi delavstva. Lahko so tudi izrazite predstavnice lastnikov kapitala ali pa skušajo hoditi vsaj na zunaj nekako srednjo pot, češ da jim je čuvanje koristi vseh slojev najvišji ideal, pri tem pa praktično ne pokažejo nikakih uspehov za delavstvo. To vse podjetniki dobro vedo. Zato skušajo dobiti upliv na politične stranke in njene predstavnike. Upliv se dobi s tem, da se pokaže lastnik naklonjen stranki s podporo ali v obliki članskega prispevka. Ti prispevki — pa naj potekajo od odkritih strankarskih pristavev ali ljudi s strankarske periferije — odzamejo vodstvu strank pravo razsodnost. V podpori podjetnika vidi nujno potrebo stranke, brez katere ta ne bi mogla živeti. Prične upoštevati samo podjetnikove želje, zanemarija pa potrebe in zahteve širokih mas delovnega ljudstva, čeprav je samo po sebi umevno, da se mora vsaka stranka opirati na ljudske mase in te upoštevati, ker je tudi od njih odvisna. Stranko si prav lahko predstavljamo brez tega ali onega podjetnika, ne moremo si je pa zamisliti brez udeležbe delovnih množic. Delovne množice čutijo, katere stranke so z njimi, katere zanje delajo in jim zato poklanjajo svoje zaupanje. Žrtvujejo zanje v denarju, ker vedo, da se jim bo ta žrtev bogato izplačala.

Liberalna doba je dala celo vrsto strank, o katerih lahko rečemo, da so se ukoreninile v ljudstvo s svojimi načeli in gesli. Toda kaj kmalu se je pokazalo, da prevladujejo v teh strankah ozirni na moze s težjimi ali celo najtežjimi mošnjiki. Slednje je navsezadnje razumljivo s stališča komodnosti. Mnogo lažje je namreč ustrezati ozkemu krogu ljudi, ki imajo nekaj pod palcem kot pa prisluškovati utripom in željam širokih slojev ter delati zanje. Ta proces se je izvršil v Nemčiji in tudi v Franciji. Demokratske stranke so se pokazale nesposobne reševati sodobna socialna vprašanja. To je delavstvo opazilo. Opazilo je, za zato, ker so ga na to opozorile strokovne organizacije. Strojne organizacije v Franciji niso od danes. So že stare. Pa se je zgodilo še le v letu 1936, da se je delavstvo preokrenilo — krščansko delavstvo je izvzeto — od meščanskih demokratskih strank k marksističnim, predvsem k komunistom.

Proti Habsburžanom.

Zanimiva je sprememba stališča, ki se je izvršila pri katol. dnevniki v Franciji, to je pri raznih izdajah dnevnika »Croix«, ki je vodilno glasilo francoskih katoličanov. Ta list je danes prvič napisal, da je nemogoče, da bo Avstrija mogla privedi nazaj na prestol Habsburžane. Temu se ne bi uprila samo Nemčija, ampak posebno še male srednjeevropske države, ki so vse soglasno proti vrnitvi bivše dinastije.

Ta članek je vzbudil povsod veliko zanimanje. Jasno je, da bi tako stališče v Franciji samo še pospešilo ne samo dobre odnose med Francijo in njenimi zavezniki v Srednji Evropi, ampak bi se zboljšali odnosi med Nemčijo in Francijo.

Ogromno oboroževanje Anglije.

Angleški parlament je odobril ogromen oborožitveni program, katerega bo Anglija v prihodnjih letih izvedla. V ta namen bo najela posojilo 400 milijonov funtov (100 milijard dinarjev — toliko, kot porabi naša država za vse svoje potrebe v desetih letih). Anglija bo zgradila popolnoma novo vojno brodogradnjo, sedanjšega pa popravila, število bojnih letal bo dvignila na 25.000 in popolnoma reorganizirala svojo armado. Vse te ogromne vojne priprave bodo zahtevale ogromne žrtve, ki so pa po mnenju Angležev potrebne, da se zavaruje pred napadom.

Važni sklepi gospodarskega zasedanja MZ.

V Dubrovniku je zasedal gospodarski svet Male zveze, ki ima namen ustvariti med tremi zaveznimi državami tesnejše gospodarsko sodelovanje. Zasedanje, ki se je zaključilo v torek, je bilo zelo uspešno. Sestavljen je podoben načrt za izmenjavo blaga v prihodnjem letu, ukinejo se potniški vizumi, skupno so se uredila vprašanja železniškega, poštne in re-

nega prometa, s 1. marcem se osnuje pošt-na unija, Narodne banke vseh treh držav bodo tesnejše sodelovale, vse tri države bodo pospeševale medsebojen tujski promet, industrijsko sodelovanje pa se bo koncentriralo v Gospodarski centrali v Pragi, preko katere se bo vršila zamenjava poljskih pridelkov za industrijske potrebščine.

Kolektivna pogodba za 2600 jeseniških kovinarjev podpisana.

Ljubljana, 24. februarja.

Včeraj dopoldne so se v Ljubljani v palači TOI zopet zbrali zastopniki delavskih strokovnih organizacij in zastopniki podjetja KID. Navzoča sta bila tudi zastopnika kr. banske uprave in Delavske zbornice ter načelnik Zveze industrijcev.

Kakor je »Delavska fronta« že poročala, so se morale strokovne organizacije do včerajšnjega dne izjaviti, ali podpišejo kolektivno pogodbo ali ne. Delavske delegacije so predlagale podjetju še nekaj sprememb, ki jih je podjetje v glavnem upoštevalo in sprejelo. Na utemeljeni predlog zastopstva »Zveze združenih delavcev« glede dopustov je podjetje pristalo, da imajo tudi mlajši delavci pravico do letnega plačanega dopusta, in sicer že od enoletne zaposlitve dalje.

Radi praznikov se je razvila zopet daljša debata. Predsednik KID g. Praprotnik je pri tej priliki zopet izrecno poudaril in izjavil, da je KID na zahtevo ZZZD dala v kolektivno pogodbo praznike, toda na predlog treh večinskih delavskih organizacij (»Jugoslovanske strokovne zveze«, NSZ in SMRJ) so bili štirje zapovedani prazniki zamenjani z dvodnevnim dopustom. S to izjavo zastopnika podjetja se je krivda po neupoštevanju praznikov zvalila ne morda na katoliško delavsko organizacijo ZZZD, ampak na tri večinske organizacije: krščansko socialistično »Jugoslovansko strokovno zvezo«, nacionalno NSZ in na socialističen SMRJ, kar naj blagovoli zadnja »Delavska pravica« z dne 18. februarja, št. 8, z »Jugoslovansko strokovno zvezo« vred vzeti na znanje. Kaj več o tem pa po potrebi!

Inšpektor g. ing. Baraga je končno po krajšem presledku pozval najprvo NSZ, naj podpiše pogodbo. Zastopnik nacionalne organizacije je izjavil, da se je njihovo članstvo pri tajnem glasovanju 90odstotno izjavilo za podpis, zato pogodbo podpiše. Nato vpraša g. inšpektor zastopstvo JSZ, če podpiše pogodbo. Predsednik JSZ izjavi, da se je njihovo članstvo izjavilo 79odstotno za podpis. Ko vpraša predsedujoči zastopstvo ZZZD, to izjavi, da kolektivno pogodbo podpiše samo pod silo razmer in da se more urediti pogodbeno stanje 2600 kovinarjev. Zastopnik ZZZD poda krepko izjavo, kakor sledi:

ZZD po volitvah obratnih zaupnikov.

Kakor je vse delo Zveze združenih delavcev posvečeno temu, da pomaga graditi močno krščansko strokovno gibanje tudi v tistih krajih, za katere se doslej niso zmenile druge organizacije, ker predstavljajo ti po svojih individualnih zahtevah težke žrtve za organizacijo, tako je tudi v letošnjem januarjem roku, ki je namenjen volitvam delavskih zaupnikov, stopila ZZZD kot prva v mnoge obrate, kjer še niso nikdar, ali pa že dalje časa ne, volili delavskih zaupnikov. Delo v takem terenu je težko vsled strokovno nepoučenega delavstva. Vendar se ni pomišljala izvesti volitve v tistih obratih, koder ne obstoja kot edina in večinska organi-

zacija, V takih obratih se je pokazala vsa strumnost, discipliniranost, strokovna in organizacijska dozorelost članstva ZZZD. Vsekakor je častno izpričevalo organizacijo, ki z delom pridobiva simpatije katol. slovenskega delavstva, da so morale kloniti trdne postojanke marksistov v Šoštanj, Litiji in v tobačni tovarni v Ljubljani, v katerih je leto dni stara ZZZD pobrala večino zaupniških mandatov. — Volilo ne delo še ni končano. Predvidenih je še lepo število sezonskih obratov, v katerih se bodo izvedle volitve ta in prihodnje mesece. Do danes pa ima ZZZD 25 obratnih zaupnikov v 8 obratih.

Izseljenski institut v Ljubljani.

Izseljenski koledar prinaša članek o izseljenskem institutu s podrobnim načrtom te prepotrebne slovenske zbornice. Kakor izvemo, ni misliti, da bi nam novi proračun izpolnil vse nade, da bi mogli

ustanoviti zbornico. Vendar so vse oblasti idejo instituta pozdravile, predvsem pa so zamislili naklonjeni v ministrstvu za socialno politiko in na naši banovini. Pričakovati je torej skoro uresničenja te misli.

Socialno skrbstvo v Ljubljani.

Sedanja občinska uprava v Ljubljani vzorno skrbi za socialno skrbstvo. Župan dr. Adlešič je z železno metlo očistil socialno politični oddelek, na katerem so se poprej delile podpore samo po politični pripadnosti ter so jih dobivali predvsem taki, ki podpor sploh niso bili potrebni. V novem proračunu je namenila občinska uprava veliko večje vsote za socialne namene, kakor v preteklih letih. Proračun predvideva za socialno skrbstvo 5.398.830 Din izdatkov, dočim jih je bilo lani v ta namen še 4.518.506 Din. Za mladinsko skrbstvo je določenih 2.276.870 Din, za delavsko skrbstvo 310.500 Din, za starostno preskrbo 1.535.000 Din, za zavetišče za onemogle 806.460 Din, za podpore bolnikom 170.000 Din, podpore dobrodelnim društvom 50.000 Din, bolniško oskrbni stroški 200.000 Din.

Dom zdravja v Kranju.

Kranj s svojo okolico se vedno bolj industrializira. Tekstilna industrija je značaj tega prijaznega gorenjskega mesta docela spremenila. Zaradi tega je bilo potrebno, da je tudi Kranj dobil večje prostore za podružnico Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. OUZD v Ljubljani je zgradil za svojo kranjsko ekspozituro lepo poslopje nad savskim mostom. V pritličju poslopja je Protituberkulozni dispanser, ki ima svojo čakalnico, ordinacijo, rentgensko sobo s temnico in vsemi pritliklinami. V I. nadstropju je nameščena bolnišnica s sedmimi posteljami, soba za ženske bolnike s šestimi posteljami, dnevna soba, čajna kuhinja in soba za sestro. Na drugi strani so čakalnice in dve ordinacijski sobi. V vseh sobah je centralna kurjava ter topla in mrzla voda. Zada za poslopjem je moderno kopališče s prhami in kadmi ter fizikalno kopeljo. Vsa zgradba z zidavo in opremo je veljala 1.400.000 Din. Pomen te socialne ustanove za gorenjsko delavstvo je gotovo velik. Pomagal bo izboljšati zdravje delavstva ter bo tako doprinal velik del k zdravju slovenskega naroda. Otvoritev, ki je bila v nedeljo dne 21. februarja, se je udeležil ban dr. Natlačen s predsedstvom OUZD ter predstavniki drugih socialnih ustanov v Ljubljani.

Štrajk mladih zdravnikov.

V ljubljanski in mariborski bolnišnici je v torek izbruhnil nenavaden štrajk. V stavko so stopili zdravniki-volonterji, ki morajo na bolnišnicah opravljati dveletno prakso popolnoma zastoj, pa poleg tega imeti še svoje stanovanje in hrano. Ker je večina teh mladih zdravnikov iz revnega stanu ter ne more živeti od tega, kar jim dajejo starši, se le s težavo in v največjem pomanjkanju prerivajo skozi prakso. Zaradi tega je povsem upravičeno, če zahtevajo gotove olajšave, ki jih zaradi naporenega in požrtvovalnega dela zaslužijo.

Preosnova naših radio postaj.

Poštno ministrstvo se peča z načrti preosnove naših radio postaj. Radijske postaje v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani se bodo znatno povečale in sicer postaja v Belgradu na 100 kilovatov, zagrebška in ljubljanska pa na 20 kilovatov. Belgrajska postaja bo zgradila še relejne postaje v Skoplju in Sarajevu, zagrebška v Splitu, naša ljubljanska pa v Mariboru. Za Slovenijo bo povečanje ljubljanske oddajne postaje in zgradba relejne postaje v Mariboru velikega kulturnega pomena, saj bo šele s tem postal radio dostopen tudi revnejšim slojem, ki si ne morejo nabaviti dragih, več tisoč dinarjev vrednih aparatov, temveč se morajo zadovoljiti z detektorji za nekaj kovačev. Ojačene postaje se bodo pa lahko povsod slišale z detektorji.

Naročajte »Delavsko fronto!«

Politične vesti.

V parlamentu se nadaljuje proračunska debata. Vsak dan nastopa veliko število govornikov iz vladne stranke in opozicije. Iz debate se vidi, da se naši JNSarji še niso ničesar naučili. Še vedno zagovarjajo »narodno jedinstvo«, zanikajo obstoj hrvaškega vprašanja ter zahtevajo, da država zopet nastopi s trdo pestjo proti Hrvatom, kakor so jih oni svoječasi strahovali ter spravili s tem državo na rob propasti. Vsa debata pa kaže, da je opozicija že spoznala, da ne more s takimi govori vlade vreči in bo proračun brez nadaljnega sprejet.

Zasedanje banovinskega sveta se je pretečeno soboto zaključilo. Sprejet je bil proračun, kakor ga je banska uprava predlagala. Najvažnejši je bil sklep, da bo banovina najela stotilijonsko posojilo za javna dela, s katerimi bo odpomogla brezposelnosti v naših krajih ter bo izvršila zgradbo novih cest in regulacijo raznih rek in potokov.

Velike hitlerjevske demonstracije na Dunaju. Te dni je prišel na Dunaj na službeni obisk nemški zunanji minister von Neurath. Njegov prihod so izrabili avstrijski hitlerjevci za ogromne demonstracije, ki so trajale na Dunaju več dni ter jih je policija s težavo obvladala. Neurath je prišel na Dunaj predvsem zaradi tega, da bi preprečil povratek Habsburžanov na avstrijski prestol, za kar se sedanji režim v Avstriji čimdalje bolj zavzema, podpira ga pa Italija. V zameno za Habsburžane obeta Neurath Avstrijcem obrambno zvezo med Nemčijo, Avstrijo, Italijo in Madžarsko.

Preosnova romunske vlade. Romunski notranji minister je odstopil in radi tega je hotela cela Tatarescova vlada podati ostavko, katere pa kralj ni sprejel. Po kratkem posvetovanju, pri katerem so sodelovali voditelji strank, je bila izvršena preosnova stare vlade. Notranje ministrstvo je prevzel ministrski predsednik Tatarescu. Za državnega podtajnika v notranjem ministrstvu pa je bil imenovan general Marinescu, do sedaj upravnik policije v Bukarešti. Dosedanji kmetijski minister Barcasu je prevzel ministrstvo pravde, bo pa do nadaljnjega vodil tudi kmetijski resor. Nedavno ustanovljeno ministrstvo za oborožitev je ukinjeno in bo njegove posle vodil vojni minister, ki mu je general Glazeanu pridružen kot državni podtajnik. Dosedanji pravosodni minister Gevura in notranji minister Juca ostaneta v vladi kot ministra brez portfelja.

Poljska dobi nov režim. Na Poljskem se že celo leto organizira nova vsedržavna stranka, ki jo ustanavlja maršal Rydz-Smigly, vodi pa polkovnik Koc. Nova stranka naj bi postala nositeljica novega režima. Sedaj so priprave že tako dozele, da je polkovnik Koc izdal proglas za ustanovitev te stranke. Kakor je iz proglasa razvidno, se namerava Poljska urediti na fašistični podlagi z maršalom Rydz-Smiglyem kot voditeljem na čelu.

Španijo blokirajo. Končno je prišlo med velesilami do sporazuma glede blokade španskih mej. Francija je zaprla mejo na suhem, angleško, francosko, nemško, italijansko brodovje pa z morske strani. V morski blokadi sodeluje tudi nekaj ladij sovjetske Rusije. Rusi so hoteli vršiti kontrolo ob obalah rdeče Španije na Sredozemskem morju. Ker pa vsak ve, kakšna bi bila ta kontrola — saj bi ruske ladje same vozile prostovoljce in vojni material za rdečo — so jim odkazali za kontrolo ozek pas ob atlantski obali. Portugalska ne bo blokirana, pač pa bodo vršili v njenih pristaniščih kontrolo angleški uradniki.

Srditi boji v Španiji. Na španskih bojiščih se vršijo zadnje čase srditi boji z menjajočo se srečo. General Franco skuša prodirati ob južni sredozemski obali naprej ter potem obkoliti Madrid od morja sem. Obenem je poslal del armade, ki je zavzela Malago, na pomoč napadalnim četam okrog Madrida. Rdečkarji se srdito branijo, ker vedo, da bi bila obkolitev Madrida začetek njihovega propada ter jo skušajo s protinapadi preprečiti. Dosedaj pa še niso imeli omembe vrednih uspehov.

Nove motnje med Italijo in Anglijo. Po italijanski zmagi v Abesiniji so se razmere med Anglijo in Italijo vsaj na videz izboljšale in so po sklenitvi takozvanega gentlemenskega sporazuma zavzele celo prijateljski značaj. Nenadoma pa so se sedaj močno poslabšale in sicer samo zaradi tega, ker je bil na kronan je angleškega kralja pozvan tudi abesinski cesar, ki sedaj stalno biva v Angliji. Zaradi tega se najbrže člani italijanske kraljeve hiše svečanosti pri kronanju ne bodo udeležili.

Atentat v Rusiji. Ruski komisar za težko industrijo Odrzenikize je nenadoma umrl. Njegova smrt je bila nekaj časa zavita v skrivnostno kopreno, sedaj pa se

je doznalo, da je padel kot žrtev atentata. Bil je eden od glavnih Stalinovih sotrudnikov in prijatelj. Padel je kot žrtev trockistov.

V Abesiniji je zopet zavrelo. Ogromno pozornost je vzbudil v svetu atentat na podkralja Abesinije maršala Grazianija, ki je bil izvršen v Addis Abebi. Ko je maršal Graziani odhajal s svojim spremstvom iz abesinske cerkve, kjer je bila slavnost v čast rojstva sina italijanskega prestolonaslednika, so vrgli neznanec nanj več ročnih granat, ki so eksplodirale ter ranile podkralja, nekega generala, abesinskega cerkvenega poglavarja Cirila ter več drugih visokih častnikov. Ta atentat je bil znak za splošni upor, ki je v Abesiniji zopet izbruhnil. Italijani le z veliko težavo obvladujejo položaj ter pošilja sedaj Italija iz domovine nove čete na pomoč. Upor je izbruhnil zaradi metod, po katerih nastopajo Italijani v Abesiniji. Za vsako malenkost streljajo ljudi. Justifikacije se vrše kar v masah na javnih mestih. Zaradi atentata na Grazianija je bilo v Addis Abebi aretiranih nad 2000 ljudi, od teh pa so jih par sto že ustrelili, »ker so našli pri njih orožje«, kakor pravijo Italijani.

Vestnik ZZZD.

Malo odgovora.

Vsaka dobra stvar ima mnogo nasprotnikov. Tako jih ima tudi »Zveza združenih delavcev«. To je samo dobro znamenje. Zadnji čas so »zeleni« postali gorki tudi socialistom okoli »Delavske politike«. Ko človek vse tiste štiri strani papirja pregleda in prebere, si misli: Ubogi slovenski delavec, ki preneseš takole duševno štrajo! Same stročine, sama suha repnica in plaža. Same prazne fraze, ki smo jih že tako navajeni, kot berač uši. No in tile frazerski modrijani so se skupali na ZZZD, češ, kaj pa je tebe treba bilo. Le kateri vrag vas je prinesel v Litijo, v Rajhenburg, v Šoštanj itd.! Le kaj ste nam prišli v naš pašaluk puntat našo poslušno rajo! Mar bi ostali pri kmečkih hlapcih in deklah! Le kaj ste prišli iskati v Senovo? Ali ne veste, da je industrijski proletarijat monopol socialistov? Ali ne veste, da vi na rudarje niti misliti ne smete? Kaj bo, jojmene, če se bo ta »zelena« zalega razpasla?

Kar naj se vam belijo lasje in vihaio nosovi! Prišli smo in tu smo: v Senovem, v Litiji, v Šoštanju, povsod, da vas, kupčevalce s proletarskimi interesi in dušami, izženemo iz poslednjega delavskega hrama! Da vas odtrgamo s slovenskega narodnega telesa kakor krvoželjnega polipa. Nič preveč vam nismo rekli.

Dokler so bili delavci zaposleni, ste jih poznali. Poznali zato, ker so imeli denar, da ste jih vsak mesec obrali za lepe denarje. Sedaj, ko so reveži na cesti, ko so suhi in izmognjeni, niso več »predmet interesne skupnosti«. Sedaj naj se zanje briga kdor hoče, čeprav župnik. Ko se je v Rajhenburgu ustanovljala »Zveza združenih delavcev«, so rdeči fuhrerji besedili: »Kar naj poberejo tiste brezposelne, saj mi od njih nič nimamo.« Sram vas bodi! Dokler pri delavcu čutite denar, da ga molzete, vam je dobrodošel. Če vam tedaj ne kloni, ga zapostavljate, sramotite, preganjate, ga toliko časa ožirate in črnite, da je na cesti.

Ko ste iz ljudi sciganili zadnje pare, tedaj jih zavrzete kakor ožeto limono. To je vaša strokovnost. Tudi polip izpusti žrtev, ko ji kri izpije.

Denar, samo denar vam lebdi pred očmi. Pri vas se dobi za denar vse, prav vse...

Ko se je na Dolenjskem ustanovljala ZZZD, sta takoj prispela iz Ljubljane doli dva rdeča vojščaka. V vas nista šla. Zunanaj na gmajni za nekim grmom sta se utaborila. Iz vasi je prišlo par radovednih delavcev. Toda preden so stopili za tisti skrivnostni grm, so morali plačati kovača pristopnine. Malo težko, toda stisnili so kovača. V napetem pričakovanju sta dva vstopila, misleč, da bosta videla skrivnost. Pa stojita pred njima dva možica, ki nekako takole govorita: »Sodrug, pamet! Premislita in nikar ne verjemita farju in njegovemu mežnarju! Malha je malha! Vsak berač svojo hvali. Far in mežnar zase delata, za interese proletariata se ne bosta borila« itd.

Pa mi je rekel delavec: »Za tale hokuspokus sem plačal poslednjega kovača. Še ne vedo, če bom njihov, pa me že ociganijo. Nak, s temi pa ne!«

Zopet en dokaz strokovnosti — denar. Ko pa delavci prosijo za podporo, ni denarja, so vse blagajne prazne. Ko so v Jelendolu in Glažuti žage stale, ko v Senovem lakota gospodari, rdeči nimajo drugega dela, kot da »zelene« grde, češ, da za podjetnika delajo. Vse to zato, da bi slepili delavstvo, da bi ga še naprej držali v

odvisnosti. Tudi mi od brezposelnih rudarjev nimamo nič drugega kot samo veliko delo, da zanje prosimo in posredujemo. Imamo pa veselo zavest, da nismo ljudi ciganili, da smo veliko dobro delo storili, ko smo delavca v nesreči poznali, da smo pred Bogom zaslužno delo storili, ko smo eno samo lačno družino skušali nasititi.

To smo hoteli povedati vam, tovariši v Rajhenburgu in Senovem, da boste vedeli, kdo je vaš iskren prijatelj, kdo dela za vas in zakaj nas obrekujejo. Danes, ko ste reveži, vas ne poznajo. Še bodo prišli med vas, ko bodo čutili kako paro pri vas. Poženite jih tedaj po njihovem zasluženju!

Pa še nečesa ne smemo pozabiti. Slovenski delavec mora pri svojih že itak nezadostnih dohodkih prispevati za vse mogoče rdeče fondе. Tale rdeča pomoč je poglavje zase, samo izmamljanje denarja. Kakor da ne bi doma imeli dovolj lačnih delavskih otrok, kakor da v Trbovljah ne bi imeli sušičnih delavskih mater, kakor da v Senovem med proletarskimi otroki ne bi imeli strganih in lačnih — morajo slovenski delavci pod komando rdečih prispevati za rdečo špansko vlado. Pri nas proletarijat lahko strada, da imajo le rdeči španci denar za smodnik in orožje, da bodo v imenu »demokracije« še naprej klali nedolžne proletarce in njihove otroke.

Slovenski delavec si mora odtrgati od ust, da rdeči generali podpirajo vse privandane postopače, ki so jih iz Avstrije naglani zavoljo kriminala; slovenski delavec, ki je pod marksistično komando, pa četudi ni pri njih organiziran, mora podpirati slehernega privandranega judeka. Za naše delavce, ki so jih gospodje v Franciji, ki so našim rdečkarjem zelo blizu, poglani s culo in otroci čez mejo — za te uboge slovenske otroke se rdeči fuhrerji ne brigajo. Za nje naj se briga oblast, ali pa magari župnik. Tudi »zelenim« ne bodo zamerili, če se zanje zavzemajo, dokler so brezposelni in nimajo denarja.

Doklej, slovenski delavec, boš še trpel v svoji sredi take ljudi, doklej se boš še pustil voditi od takih »dobrosrčnih« in »socialno« čutečih voditeljev? Naše vrste, ki se vsak dan bolj množe, so nov dokaz, da slovenski delavec spregleduje.

Le vkup, le vkup, uboga gmajna! Le vkup tudi ti, brezposelni tovariš, ki nimaš za članarino. Mi te ne odklanjamo. Pridi med nas! Pomagali ti bomo, kolikor bo v naši moči. Prav zdaj si tovariške ljubezni in pomoči najbolj potreben.

To, gospodje, smo danes hoteli povedati tudi vam, da boste vedeli, kaj iščemo v Rajhenburgu, v Litiji, na Jesenicah in drugod. Iščemo pomoči potrebnih, iščemo proletarskih duš, ki ste jih vi izdali v naj-

težjih njihovih urah. Ljudem odpiramo oči, da spregledujejo. In spregledalo jih je že premnogo, ki so dobre volje. Če vas še kaj zanima, boste že vprašali, za danes pa Pika.

Podružnica fotografskih pomočnikov-ic ZZZD v Ljubljani.

Bližamo se običnemu zboru fotografskih mojstrov. Nekako po strani nas gledajo, ker vidijo, da odbor ni več tisti, ki je bil pred enim letom, ves ponižen in udan, ampak odločen v besedah in dejanjih. To se kaže tudi v njegovi agilnosti, ker se je na zadnji seji Združenja fotografov nabralo kar šest dopisov. Med njimi je bila tudi zahteva, da se vaje ne vzgaja v laboratorijih, pač pa samo v ateljejih. S tem dopisom ni niti najmanj mislil odbor na enega vajenca, pač pa na splošnost. Navadno je tako, da se tisti, ki čuti, da se dopis tiče tudi njega, preje razburi, dočim drugi, ki ima mirno vest, na to sploh ne reagira. Ker pa je zadnji predavatelj ravno vsled tega dopisa predavanje odklonil — sporočil ni niti ustmeno, niti pisмено — je s tem gornje še bolj potrdil. Vsak pametno misleč človek ve, da vajenec, ki je dan na dan v temnici, ne bo mogel delati izpita iz retuše, katera se brez pardona pri izpitu zahteva kot najosnovnejše znanje vsakega vajenca. »Prizadet« mojster celo trdi, da bo znal retuširati najboljše, treba mu bo samo en mesec vaje. Ne vem, imajo morda ravno laboratoristi tak talent, kajti foto-pomočnik v ateljeju, ki izvršuje vsa dela, bode sigurno lažje napravil izpit, kot pa tisti, ki stalno kopira in ki niti enkrat ne prime za svinčnik in ne naredi niti enega portreta.

Gospodje, kakor Vi tako tudi mi! Kakor vas, tako tudi nas ne brigajo mrtvi paragrafi zakonov! Mar se ustanavljajo organizacije vsled tega, ker imajo dovolj zaščite v zakonih? Če bi bilo to res, potem organizacije ne bi bilo treba, ker bi dobil zaščito proti izkoriščevalcem vsak individuum pred sodiščem. Pač pa se ustanavljajo ravno vsled pomanjkljivosti zakonov, da s svojo skupnostjo in zavednostjo izvedemo naše zahteve. Mar se naša organizacija sklicuje na paragrafe zakona, morda na naša pravila? Poslovnik sploh ne poznate, kakor je pisal vaš gospod. Funkcionar. Ne in zopet ne! Gospodje, nas briga samo to, ali vaši člani zaposlujejo kvalificirane moči, ki so žrtvovali naši stroki 3 in pol leta brezplačne učne dobe. Nas briga samo to, da mojster ne odpove službe samo zato, da bi dotičnika teroriziral in mu uklonil voljo, da mu čez dva dni, ko ga pokliče zopet nazaj, lahko brez odpora narekuje že itak nizko plačo, pač pa, da nenadomestljivo moč po svoji vesti tudi temu primerno plača. Garantiram, gospodje, da foto-trovinke, ki vsaj približno človeško plačuje svoje nastavljenosti (so tudi izjeme), nimajo morda toliko dohodkov, kot eden izmed najbolj obiskovanih ateljev v Ljubljani, ki pa plačuje prvotno moč za polovično plačo. Nas briga to, da ne jemlje mojster kvalificiranega pomočnika samo zato v poskušnjo, da bi preprečil druge, da je že storil s tem veliko humanitarno dejanje, ko ga je posadil na svoj stol in se z njim ponorčeval, pač pa, da je prvi predpogoj resnega namena zaposlitve ta, da odstrani iz svojega ateljeja nekvalificirano moč.

Mariborčane prosim, da potom dopisa sporočite plačo vsakega pomočnika-ice, ravno tako prosim Ljubljancane, da pridete v sredo dne 3. marca vsi na sestanek, da se pogovorimo glede običnega zbora fotografskih mojstrov in zaradi kolektivne pogodbe.

Fotograf.

Domače vesti.

Novo vodstvo Slovenskega katoliškega akadem. starešinstva. Slovensko katoliško akademsko starešinstvo je imelo v nedeljo dne 21. februarja v Ljubljani občni zbor, na katerem je bil izvoljen na mesto dosedanjega predsednika univerzitetnega profesorja dr. Gosarja za predsednika univerzitetni profesor g. dr. Viktor Korosec.

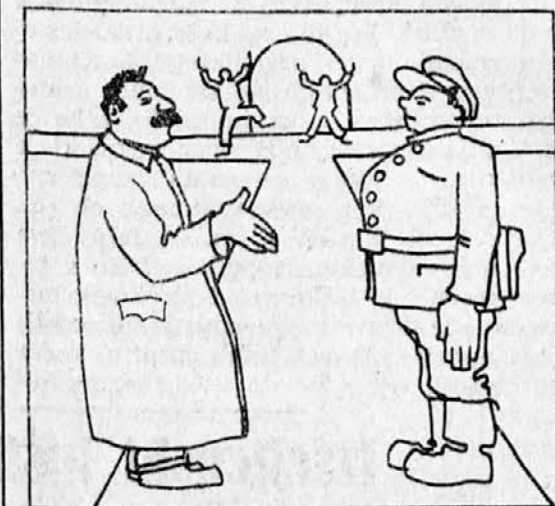
40 letnico župnikovanja pri Sv. Jurju ob j. žel. bo obhajal 1. marca t. l. g. kanonik Valentin Mikus.

Znan mariborski bivši trgovec umrl. V starosti 75 let je preminul v Mariboru g. Jožef Kaučič, bivši trgovec, ki je bil občeznana ter spoštovana osebnost.

Smrt slovenskega zdravnika na madrski fronti. Kot prostovoljec madrdske vlade je padel v bojih za špansko prestolico dr. Orestes Žunković, sin podpolkovnika g. Davorina Žunkovića, ki živi v pokloju v Ptuj.

200 delavcev bo imelo leto dni zaposlitev. — Krog 1. marca bo začela mariborska tvrdka g. Nassimbeni z gradnjo avtomobilske ceste st. Ilj (severna meja) — Maribor. Cesta bo odpravljala samo avtomobilskemu prometu, pač pa bo za vozni promet, ki ceste najbolj razdira, premalo trdna, ker je za celo razdaljo določen premajhen kredit. Površje ceste bo prepojeno z dvakrat kuhanim asfaltom. Pri omenjeni cesti nje zvezi bo skozi eno leto dnevno zaposlenih 200 delavcev.

Avtobus zlonil vojaku nogo. Na mariborskem mostu je zašel pod mestni avtobus 23 letni vojak

Ruski samodržec Stalin je obiskal norišnico. Norci so ga navdušeno pozdravljali: »Živel Stalin!« Le paznik je molčal kot grob.

»No, in ti?« vpraša nejevoljno Stalin. »Čemu me ne pozdraviš?«

»Tovariš Stalin, jaz nisem norec!«

Mijo Bulbo. Vojaka so oddali z zlomljeno desno nogo v bolnico.

Obsojen branjevec. Mariborski branjevec Anton Pernat je vlomil v trgovino Helene Lukež v Vetrinjski ulici in jo je oškodoval na pokradnem blagu za 900 Din. Mariborsko sodišče je obsodilo Perneta na poldrugo leto robije.

Brezposelnost ga je naglala v smrt. Ivan Novak, 40 letnik brezposeln delavec, je splezal v Bresternici pri Mariboru na 22 m visoko železno konstrukcijo, ki služi kot upora za električne žice z napetostjo 80.000 voltov in se je dotaknil žice. Tok je Novaka omamila, da je padel v globlino, priletel na betonski podstavek in je obležal mrtve s prebito lobanjo.

Sin poškodoval s sekiro očeta. V rodbinskem prepiru pri posestniku Francu Kuntnerju v Sp. Koreni pri Sv. Barbari v Slov. goricah je sin s sekiro poškodoval očeta, katerega so prepeljali v mariborsko bolnico.

Dva surova fantovska napada v ptujskem okraju. 26letnega kočarja Franca Poštraka so napadli na povratu proti domu v Zabovce na cesti v Zupetičih fantje in so mu prizadjali smrtonosne poškodbe. V Trnovcu so pretepli trije z ročicami 28letnega Janeza Brumen. Poškodovana se zdravita v ptujski bolnici.

Vlom v viničarijo. Pri Sv. Antonu v Slov. goricah je bilo vlomljeno v župnikovo viničarijo. Vlomilci so odnesli precej blaga.

Po več nego dveh mesecih naplavljen truplo. Pod Ptujem je naplavila te dni Drava moško truplo, v katerem se prepoznali Alojzija Mohorko, 25 letnega posestniškega sina iz Slovenije vasi pri Ptuj. Mohorko je smrtno ponesrečil na Dravi 9. dec. l. l., ker se je prevrnil čoln, v katerem se je vračal iz vasi Orešje proti domu.

Otrok podlegel opeklinam. V Bakovcih pri M. Soboti v Prekmurju sta bila zakonca Vogrinčič zaposlena na njivi in sta pustila doma babico z enoletno hčerko. Otrok je iz zibelke prevrgel po sebi skodelo vrelega čaja in se je tako hudo opek, da je kmalu po nesreči podlegel opeklinam v bolnici v Soboti.

Smrtonosne opekline. V Plitvici pri Apačah ob severni meji je padel pri igranju 6 in pol leta stari Alojzij Česar v korito s hudo vročim svinjsko pičo. Dobil je po celem telesu tako hude opekline, da jim je podlegel kljub takojšnji zdravniški pomoči. Česar je bival pri svoji teti v Plitvici.

Nadaljevanje regulacije Savinje. Lani se je nadaljevala druga etapa regulacijskih del na Savinji. Za ta dela je bilo do danes izplačanih 1.340.023 Din. Zaposlitev je imelo 80—200 delavcev iz celjskega okrožja. Nadaljevanje teh del je proračunano na 2.384.675 Din in bodo končana 31. maja letos. Regulacijski stroški v tretji etapi so proračunani na svoto nad 2 milijona Din. Stroški za regulacijo Savinje od tretje do sedme in končne etape bi znašali nad 17 milijonov Din.

Nasvet k štednji je eden najboljših nasvetov, ki ga zamoremo dati vsakomur!

Ob rojstvu otroka začnejo starši polagati v **MESTNO HRANILNICO V MARIBORU** vsak 1. esec Din 100.—.

Ko dopolni otrok 21. leto starosti, mu Mestna hranilnica izplača Din 44.028.98.

Varčujte in nalagajte svoje prihranke v domači mestni zavod: v Mestno hranilnico v Mariboru!

Sprejemamo vloge že od Din 10.— naprej.

Prekmurski izseljenci v Franciji dobe duhovnika. V Franciji živi okrog 7000 prekmurskih izseljencev, ki so raztreseni po vsej deželi kot kmečki delavci. Ker so nezaščiteni, se zlasti med njimi širi komunizem. Plačanci kominterne hodijo med nje in izrabljajo njihovo nezaščitenost. Mariborski škof dr. Tomažič je na prošnjo voditelja prekmurskih Slovencev g. Klekca z uvidenostjo določil, da pošlje kaplana Halasa med prekmurske Slovence v Francijo. Treba je upoštevati delo naših izseljenskih duhovnikov, katerih zasluga je, da so Slovenci v tujini še ohranili vero in narodnost.

875 dolarjev posmrtnine. Družba sv. Rafaela za varstvo izseljencev v Ljubljani vrši med drugim tudi uspešno delo v denarnih zadevah naših izseljencev. Rešuje namreč velike svote umrlih izseljencev, ki bi bile sicer izgubljene. V mesecu februarju je na primer po daljšem trudu izposredovala zapuščino za nekim pokojnim Mausarjem, zadeva, ki se je vlekla dolga leta. Rafaelova družba je prejela od Jugoslovanske katoliške Jednote v Ameriki (Eliji, Minnesota) posmrtnino za umrli članom Mausarjem v znesku 875 dolarjev, ki so razdeljeni med štiri dediče. Domači in izseljenci se v zadevah posmrtnin obračajo na Rafaelovo družbo.

Po daljšem času pojasnjena smrtna nesreča. Lani 14. novembra je nenadoma izginila na Bledu g. Nikolič iz Požarevca, žena uradnika tovarne vezena na Bledu. Zadnja sobota so odkrili v ledu blejskega jezera zamrznjeno truplo Nikoličeve. Za zginulo so že dvakrat poprej brezuspešno preiskali jezero.

Aretacija sodnega uradnika. Okrožno sodišče v Novem mestu je izdalo odlok za aretacijo Cirila Hartmana, sodnega uradnika v Žužemberku. Hartman je obdolžen, da je poneveril in uporabil zase 23.000 Din skrbstvenega denarja in je zagrešil razne druge nepravilnosti.

Orožniki izsledili ukradenega konja in ga vrnili. Jakobu Demšarju, posestniku v Hotavljah, občina Trata, je bil na Svečnico ukraden 3500 Din vreden konj. Poljanski orožniki so po 4 dneh izsledili uzmotvica v osebi posestnika Pavla Šubica iz Podobovega, ki je tatvino priznal. Tat je prodal konja v Ljubljano za 1500 Din posestniku Vrhovcu na Poljanski cesti, kjer je bil konj zaplenjen. Vrhovec je dobil od prodaje 1100 Din nazaj, 400 Din je pa šubica že zapravil. Konjskega tata so zaprli in so ga predali v zapore loškega sodišča.

Večji in manjši požari. V Sp. Goricah pri Račah je uničil ogenj posestniku Francu Robarju ostrešje na hlevu, kolarnico, več vozov sena ter razno orodje. Pogorelec je dobil pri gašenju občutne opekline. Hlapca, ki je spal na hlevu, so komaj rešili iz plamenov. Škoda znaša 20.000 Din. — V Lokavcu pri Sv. Ani v Slov. goricah je povzročil požar na hiši posestnika Pavla Vuček 5000 Din škode. — Ljubljana je doživela v eni noči dva požara. Železniškemu uradniku Janku Koviču je zgorela v ulici Majke Jugovičev 6000 Din vredna baraka z raznim orodjem. V skladišču trgovine g. Sossa v Cankarjevem nabrežju je povzročil ogenj 50.000 Din z zavarovalnino krite škode. — V Zg. Kašlju pri Ljubljani sta zgorela pod ter šupa Neži Lovše in 60.000 Din vredno gospodarsko poslopje Ivani Znoj, ki je bila zavarovana samo za 19.000 Din. — Na Lavercu pri Ljubljani je pogorel kozolec g. Ogrina. Ogenj je bil podtaktjen.

Zahtevajte povsod „Delavsko fronto“!

René Bazin

14

Žito poganja.

Roman.

Po stoštiriinpetdeseti izdaji prevedel Viktor Čokan.

Vsi, ki so še sedeli ali ležali so se obenem dvignili. Šipiat se je postavil proti Ravuju; bil je za pol glave večji, njegov pogled je drhtel radi zlobnega veselja svoje odkrite skrivnosti.

— Poglejte vendar, kdo manjka?

Deset mož je hitro štel in imenovalo navzoče drvarje. Dva sta rekla obenem:

— Kloké! Klokéja?

— Da, on!

— Kje je?

— Vprašajte Liréja!

Štirje najbolj ognjevitosti so pristopili k Liréju in ga zgrabili za ramena ter ga stresli. Klokéjev zet se je vstrasil, toda skušal se je šaliti.

— Pustite me vendar! Se mi ne ljubi, da bi se reševal! Kar pa hočete vedeti, vam bom takoj povedal!... Čemu tako močno stiskate?... No, pustite me!... No dobro! Vsi boste vedeli, da sem to jutro, ko sem prihajal, videl svojega tasta, ki je odhajal v hosto, ki je na levi strani gradu.

— Je imel sekiro? je vprašal Ravu.

— E, seveda jo je imel!

— Sam je šel na dnino! Izdajalec! je kričal Turnabien. Pojdimo ga pregnat! Hej! Tovariši, kdo gre pregnat Klokéja?

Turnabien je dal roke pred usta in kričal to na vso moč. Iz zavetja sežnjeval v ognjenic so od vseh strani vstajali možje. Večina se je zadovoljila s tem, da je gledala v smer, odkoder so prihajali glasovi.

Po naših tovarnah

Deset tednov stavke v Vevčah. Delavci tovarne za papir v Vevčah pri Ljubljani stavkajo sedaj že deset tednov. V stavki je več sto delavcev, ki so posegli po tem skrajnem sredstvu zaradi tega, ker jim je podjetje hotelo vsiliti nov delovni red, s katerim bi se jim prejemki znižali za 10%. Dasiravno je podjetje že nekajkrat skušalo dobiti iz vrst stavkajočih stavkokaže ter prirediti z njihovo pomočjo z delom, se mu to ni posrečilo, ker so vsi delavci za trdno odločeni, pričeti z delom šele takrat, ko bo podjetje sprejelo njihove upravičene pogoje. Znižanje delavskih mezd nikakor ni upravičeno, saj so tovarne med tem dvignile cene papirja za 15%. Kakor kažejo sedaj nekateri znaki, se ta stavka vendarle bliža svojemu koncu ter bodo delavci izvojevali to, za kar se borijo.

Šoštanj. (Delavski zaupniki brez marksistov-rdečkarjev!) V naši tovarni usnja, ki je veljala še pred kratkim za nezavzemljivo rdečo trdnjavo, ni danes več nobenega rdečega zaupnika. Kako je to mogoče se vpraša poznavalec prejšnjih tukajšnjih razmer? Teror, izdaja, strahopetnost? Ne ničesar izmed tega, temveč spoznanje, čist razum, spodobnost in volja do skupnega dela v miru so dali povod temu preobratu. Mi pa hočemo to čudo razjasniti. Ko so se izkazali — in bili od nas spoznani — marksistični nauki in gesla kot to, kar so, — namreč velike laži in rušilci vsakega složenega skupnega življenja, so se združili nekateri izmed nas z namenom, da predložijo svojim sodrugom za volitve delavskih zaupnikov antimarksistično kandidatno listo, da s tem za vedno upropasti rdeči teror. Na sestanku celokupnega delavstva, ki je bil sklican v ta namen, je bil sprejet ta predlog z velikim navdušenjem in z veliko večino glasov. S tem je kocka padla. Vse zvijače in nakane niso zmogle rešiti potapljaljoče se rdeče ladje, ki je bila že zapisana propasti. Zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi. Po enodušni volji delavstva so bili določeni, da ščitijo delavske interese možje, ki imajo zaupanje delavstva v polni meri, ne pa taki, ki so jim bili vsiljeni iz Ljubljane ali Maribora. Ker smo bili enega mnenja, so bile volitve nepotrebne: O sestavi rdeče kandidatne liste ni bilo govora, saj se ni našel nihče, ki bi dal svoj podpis za zgubljeno stvar. Tako smo končno dosegli to, o čemer je sanjal že leta vsak resnično spodoben delavec. Uničili smo v našem obratu rdečkarje in smo postavili na njihova mesta možje, ki bodo skrbeli za nas in bodo daleč boljše stvari. Prepričani pa smo tudi, da bo tudi obratovodstvo pozdravilo ta preobrat in da bo s svoje strani pripomoglo našemu stremeljenju s tem, da ustreže našim upravičnim željam, v kolikor bo to mogoče. Naloga naših novih zaupnikov je samo ta, da posredujejo naših novih zaupnikov je samo ta, da posredujejo, želje med obratovodstvom in delavstvom in obratno, in da tako ustvarjajo zenačbo, ki je pravična obem delom in odgovarja interesom skupnega dela. V našem podjetju smo izveli iz rok poklicnih rdečih mogočevost zastopstvo delavskih interesov, in smo ga zaupali resnim možem, ki še niso bili okuženi po rdečem strupu. Mi delavci hočemo samo, da nam je kruh odmerjen dovoljno za nas in naše družine, biti hočemo človek med ljudmi.

»Zelena« lista v Senovem.

V nedeljo, dne 28. februarja se vršijo volitve v bratovske skladišnice. Naša podružnica ZZZD v Senovem je postavila svojo kandidatno listo, ki je tudi potrjena. Tako bodo imeli priliko naši člani kakor tudi naši prijatelji v nedeljo reči odločeno da z »zeleno« barvo.

Pregovor pravi: »Najboljši je zadnji smeh« ali »Ne delaj računa na medvedjo kožo«. S kakšno naslodo je bila pisana

notica v »Delavski politiki«, češ, »zeleni« ne bodo mogli sestaviti niti kandidatne liste, člane imajo same brezposelne. To je seveda veljalo za Senovo. Tedaj: za prvo je šlo marksistično veselje po vodi, za drugo pa — ne zanimamo, da nimamo med člani v Senovem tudi brezposelnih, ker je za nas brezposelni prav tako delavec kot zaposleni, še več, treba je za te več zanimanja, ker so v večji potrebi. Gospodje sodrugi! Ali vas ni sram omalovaževati brezposelne? Kar tako naprej! Mi pa tudi.

Tovariši v Senovem, na delo! Vkljub zasmehu bomo uspešli! »Zelena je naša«, to naj si vsak volilec zapomni in zelena lista bo zmagala!

Dol pri Hrastniku. Pred nekaj tedni se je po dveh mesecih vestnega študija oglašil zagovornik kulturnega dela gasilcev in sicer kar v »Pohodu«. K temu bi mi dodali samo toliko: Članek v Delavski fronti je govoril o gasilcih na splošno. Če se čutijo dolski gasilci kaj krive, ni njegova krivda. K vsem zagovorom le to: Dokazite, da niste priredili v preteklem letu več veselja in da niste nikdar igrali res »kulturno« in »umetniško« nedosegljive igre »Vaška Venera«. Če to dokazate, potem članek v Delavski fronti za Vas ne velja in Vas bo dopisnik javno prosil odpuščanja. Kako boste pa to dokazali, pa vi glejte! In še: Vsaka kokoš ima svoje gnezdo. Vi ste znesli svoje dolgovne tožbe v »Pohodu«! Išcite v tej primeri in naši boste sklep!

Dol pri Hrastniku. Drugo nedeljo v marcu bo predavanje na Farni univerzi o komunizmu. Predaval bo znani predavatelj iz Ljubljane. Za Jožefovo pripravljamo proslavo z geslom »Delu čast«. Igrali bomo »Boštjana iz predmestja«.

V strokovno smer!

Težki časi so vedno zahtevali in še zahtevajo pravo strokovno delo za delavstvo. Če slišimo klice, da je strokovnega dela premalo in če sami postavljamo to trditev, tedaj ostane povsem očitno, da v strokovnih organizacijah ni vse v redu, da strokovne organizacije vsaj ne vršijo v zadostni meri njim pripadajočega dela. In v resnici je tako. Marksistične strokovne organizacije sicer naglašajo, da so svobodne in neodvisne, vemo pa, da so najtesneje povezane s socialdemokratskimi politikastri. Vedno poudarjajo svojo strokovnost, toda velik del te izpolnjuje gonja proti »farjem«, to je gonja proti veri in Cerkvi. V isti sapi, ko trdijo, da je zanje vera zasebna stvar, pa to vero uničujejo v srcih svojih pripadnikov. Mesto, da bi se na podlagi stvarnih razmer borile za rešitev nerešenih delavskih vprašanj, uganjajo demagogijo z marksističnimi dogmami in frazami.

Lahko bi nadaljevali z naštevanjem teh nedostatkov kar po vrsti, pričenski z rdečimi preko belih do plavih strokovničarjev. Vse strokovne organizacije šepajo na tem, da hočejo reševati probleme, ki sploh niso problemi, s katerimi bi se morala pečati strokovna organizacija. To je naša rak-rana, radi katere bolehamo in radi katere slovensko delavstvo ni doseglo procentualno tako močnih strokovnih organizacij kot so jih postavili v inozemstvu pod enakimi ali še celo slabšimi pogoji. To je tudi vzrok, da recimo krščansko strokovno gibanje po štiridesetih letih obstoja ni granitna skala, ob kateri se razbijejo vsi nasprotni valovi, temveč je po svoji notranji sili pod stanjem iz prvih povojnih let, ko se je organizacija pod tovarišema Komlancem in Cvikljem šele pričela graditi na globino in širino.

Strokovno gibanje in strokovno delo je stvar srca, v manjši meri pa zadeva razuma. Strokovno gibanje mnogo bolje uspeva, če so njegovi pripadniki v njem s srcem in so pripravljeni mnogo, če ne že vse žrtvovati za cilje strokovne organizacije. Boj delavstva zahteva srčnih mož, ki v boju sodelujejo, ker se jim smilijo množice trpečih, razžaljenih in zapostavljenih, na drugi strani pa mož, ki so odločeni voditi boj do zmage. Kdor sodeluje v strokovni organizaciji, mora predrečiti svoje koristi koristim organizacije, ali še bolje povedano, je prav, če na svoje koristi pozabi in vidi pred seboj le koristi celote, posebno najnižjih plasti, ki svoje pravice tudi najtežje uveljavljajo. Kdor ne sodeluje posebno na vodilnejših mestih s tako vmeno, ne koristi organizaciji, temveč pomeni zanjo breme in cokoljo. Najmanj pa so zaželjene v strokovni organizaciji osebnosti, ki so v njej le radi svojih koristi in so ji na razpolago samo toliko časa, dokler njihovi nameni niso doseženi, ko se okoristijo, pa gredo in jim več ni mar za delavske pravice.

Mi, ki delamo za delavstvo v »Zvezi združenih delavcev«, vse to opazujemo in pravilno ocenjujemo napake. Napake tudi povemo. Na novo pot smo se odločili, ker smo spoznali staro za napačno. Prav za prav smo le zapustili tiste, ki so krenili s stare in prave poti. Mi hočemo zbrati v svojih vrstah čim več članstva na temelju parole: Rešujmo delavska vprašanja iz resničnih potreb, besedičijo o revoluciji in politizirajo naj drugi! Odločno odklanjamo vodenje strokovne organizacije izza kavarniških omizij. Kdor hoče sodelovati pri reševanju stvarnih delavskih vprašanj, naj se udeležuje dela v naših organizacijah, kjer bo našel obilo zaposlitve. Program in smernice si hočemo kovati iz svojega svetovnega nazora in na podlagi raziskovanja delavskih razmer.

Vsakomur seveda ni vedno dana priljubljenost, da bi sodeloval. Toda njegov polet se zato ne bo ustavil. Mogoče bo ravno zato ustvaril za delavstvo velike vrednote, saj je tudi pesnik Prešern v nesrečni žaljubljenosti najlepše pel. In dr. Gosar na primer je ustvaril največje delo, ko je bil z JSZ v najslabših odnosih. Zato tudi naše gibanje nikogar ne sili in ne poziva k sodelovanju, temveč čaka, da napoti v notranjosti vsakogar trenutek, ki ga bo pripeljal k nam.

Odmevi.

Komaj se je vsaj malo polegel porazni vtis, ki ga je napravil na Evropo moskovski proces v avgustu lanskega leta, ko je izgubilo življenje 16 ljudi, ki so soustvarjali današnjo Rusijo, je bil sredi januarja spet nov proces proti še ostalim ustanoviteljem boljševiške države. In spet so krogel ugasnile 13 življenj.

Evropa je videla v teh dogodkih najhujši udarec v obraz demokracije, ki jo prav evropski komunisti tako poudarjajo in jim služi kot geslo v borbi proti vsem režimom. Videla je v njih jasen dokaz, da vlada v resnici v Rusiji najhujša dik-

Liré so storili isto. Veter je bil mnogo blažji. Dvajseter drvarji, ki so se pognali na lov za Klokéjem, so morali postati bolj previdni in peli so bolj tiho, ker so se bližali grajskemu gozdu in šum glasov je postal podoben petju skupine pijancev, ki nikdar ne končajo začete pesmi.

Gilbert je delal že od jutra. Ob pol dvanajstih se je vrnil domov, da bi si pogledal juho. Nato se je vrnil na poseko na robu gozda. Vesel, da je sam in da ima dela za štirinajst dni, je z velikimi udarci podiral mlade bukke, breze, gabre, trepetlike in celo hraste, ker ni bilo treba beliti drevja, kakor je rekel Mihael Meksimé, vse bo moralo zgorjeti, ali kot čolki ali kot razcepljeno.

Svoj telovnik je vrgel na kup drv, ki je stal v začetku te goste zapreke in ki je predstavljal potrošnjo njegove moči in poldnevno delo. Šel je pred kup, vzdolž ob odprtini, ki jo je naredil, pa ne čisto na rob gozda, ampak vzporedno, kakih petdeset metrov od fontenejskih travnikov.

Bil je dobro razpoložen. Čutil je, da so njegove mišice gibčne, z enim udarcem je brez velikega zamaha sekire podiral drevesca. Zaživel je in je pozabljal na življenje. Za nekaj trenutkov se je dvignil, spustil je spolzeti sekiro ob svoji nogi in ostrina je načela zemljo, med tem ko je konec topovišča, obtežen z debelim železom upogibal mah. Tedaj je mož dvignil svojo levo roko in si iz rokavom obrisal lice ter potno čelo. Tri ali štirikrat se je smehljal se globoko oddahnil. Med enim izmed teh odmorov je opazil med grmičjem Turnabiéna in Lampiéra in kakih petnajst tovarišev, ki so se utihotapili od zadaj razmeščeni kakor lovski gonjaci. Takoj je razumel, kajti tudi on je preganjal iz gozdnih posek delavce, ki niso bili pri sindikatu. Toda ta slučaj je bil drugačen.

Drugi so pritekli, skakajoč preko posekanih vej. Okoli Ravuja so se zbirali drvarji, mahali so z rokami, se zadevali ob nasprotna mnenja, eni so hoteli iti v Fontenej, drugi ne. Predsednik je bil ves bel, razen črne brade, je skušal ustaviti Turnabiéna. Šipiája in Lampiéra, ti so bili najbolj goreči. Pesti so se dvigale proti njemu in on ni čakal. S svojimi kosmatimi rokami je držal za roko najbolj divjega izmed obsedenih in se boril z njim.

— Me boš poslušal Turnabién!

— Ne, tja grem! Dol z izdajalci!

— Ne hodite tja! Gilbert ima pravico do dela!

— Sam ne!

— Sam, ker ga je najel lastnik! To vsi vedo.

— Jaz!... Tovariši, v fontenejski gozd! Na lov!

Turnabién se je osvobodil. Krdelo drvarjev, nekateri s krepelci, drugi s sekirami, se je spustilo v tek. Niso se ustavili, da bi razpravljali z Ravújem, niti da bi poslušali Turnabiénova pojasnila. Da so delali šum, to jih je »zabavalo«. Šli so. Za zaletom so šli mimo Ravújeve skupine in potegnili za seboj nekatere slabše in nekoliko bolj mlačnih. Druga majhna skupina, ki je sekala na drugi strani poseke, se jim je pridružila. Eden izmed drvarjev, ki so vodili krdelo, je potegnil iz svoje torbe rog in zatrobil. Začeli so teči in kakor čreda jelenov so se potopili v gozd in izginili. Ravú besneč se je obotavljal, teči za njimi. Njegove ustnice so se tresle. Motril je razdaljo. Slišal je kričanje in trobentanje. Bal se je, da bodo uničili njegovo že itak majhno zaupanje.

— Tem slabše; je rekel. Tukaj ne opraviš ničesar!

Pospravil je rokopol, ki je padel med borbo na tla in odšel na svoj prostor v odprtem jarku, ki ga je naredil v gozdu. Toda po nekaj udarcih se je ustavil in poslušal. Ljudje, ki so ostali poleg njega, zlasti

tatura in da se diktatorji, kakor so Musolini, Hitler ali celo kakšen portugalski Salazar s Stalinom že zdaleka ne dajo primerjati, ampak ga moremo staviti le še v vrsto najbolj krvavih diktatorjev zgodovine. Sicer pa je o tem dobro povedal tudi znani francoski pisatelj Gige v svoji knjigi »Povratek iz Rusije«, ki je nedavno vzbudila v svetu toliko prahu, da je dovoljeno imeti v Rusiji samo eno mnenje o vsaki stvari, namreč tisto, ki ga izreče po diktatorjevih navodilih pisana »Pravda«. Dokler ona ne pove svoje sodbe, je ne izreče tudi noben ruski državljani — vsaj glasno ne! — zato pa, ko govorijo z enim, je kakor da bi govoril z vsemi.

Ni pa obsodila in se ob teh zločinah zgrozila samo ona misleča Evropa, ki je v svojem krščansko svetovnonazornem prepričanju že od vsega početka zavrgla filozofski materializem, ki si ga je privzel komunizem kot podlago, in jasno uvidela nemogućnost življenjskega uveljavljanja marksističnih gospodarskih nauk. Ne. Te obsodbe je kot največji madež na komunistični Rusiji ožigosal tudi oni del Evrope, ki je imel skupno z voditelji ruske revolucije istega očeta Marksa in je užival enako vzgojo rdeče miselnosti ter gledal v mladi boljševiški državi uresničanje svojih stremeljenj, in to je evropska socialna demokracija.

Ob priliki procesa v avgustu je zapisal Louis de Brouchere, predsednik Mednarodne strokovne internacionale: »Dokler se ne bo Sovjetska Unija osvobodila samovoljnega policijskega režima, bo še vedno nosila v sebi ostanek carske Rusije.« Strokovna internacionala sama je poslala komisarju Molotovu brzojavko, v kateri prosi, da se obtožencem dovoli zagovornik, ki ni odvisen od ruskega režima, pa je bilo to odločno zavrženo. Od te izkušnje poučena je izdala ista socialistična internacionala ob januarskem procesu javnosti namenjeno pismo, ki sta ga podpisala predsednik Brouchere in tajnik Adler. Med drugim beremo v pismu: »Mi smo

V Moskvi sta se srečala stara znanca Izak in Aron, doma iz oddaljenih okrajev.

- »No, dragi Aron, kako je kaj pri vas?«
- »Še dobro.«
- »Kdo je pri vas predsednik sovjeta?«
- »Baruh, najin prijatelj.«
- »In kdo je podpredsednik?«
- »Jozve, saj ga poznaš!«
- »In odborniki?«
- »Sami znanci in — neki Rus.«
- »Kaj? Pa praviš, da vam dobro gre? Ti prokleti Rusi se pač povsod vrinejo...!«

— Kaj delaš tu? ga je vprašal Turnabién ter se vstavil na nasprotni strani pregrade iz posekanega lesa.

— Zakaj si zapustil tovariše? je rekel Lampiér, ki je bil ves rdeč po obrazu radi teka in zaripel od jeze.

Vstavil se je nekoliko na levo od Turnabiéna. Drvarji so med tem časom obšli zapreko in obstopili Gilberta. Toda bili so še bolj stran. Sipiá pa se je pognal naravnost proti drvarju in rekel:

— Prihajajo, da te preženo, razumeš? Vzemí sekiro in pojdi k ostalim. Nato se jutri vrnemo vsi s teboj sem, da dovršimo delo.

— Bomo videli, je rekel Gilbert, in poprijel toporišče nekoliko niže.

— Kdo te je najel samega?

— Meksimé. On je gospodar in jaz sem sprejel.

— Ti dobro veš, je rekel Sipiá, da je najeta poseka skupna in dostopna vsakemu.

— Vem, kadar jo kupi lesni trgovec. Kadar pa ostane lastniku, lahko naredi kakor hoče! Tako je vedno bilo!

— No dobro, s tovariši, Gilbert, bomo to kmalu spremenili! Z nami boš dokler se ne vrnemo sem.

— Turnabién ima prav, so kričali tovariši. Dol z izdajalcem!

— Jaz imam pravico, da sem tu! Ne bližajte se.

Možje so se pognali naprej; zmečkano listje je zašumelo; na vse strani so se lomile veje; Sipiá je počenil, kakor gibčna zver, se pognal naprej in skušal zgrabiti sekiro ali pa Gilbertove noge. Može se ni umaknil ter je dvignil težko sekiro. Blisk se je zasekal v zrak nad njim; glasovi so se dvignili, kakor cepetanje konj; sekira je, mogoče jo je spustil, mogoče ne, zletela preko Sipiátovoga hrbta in se zapiknila med posekane veje. Navalili so nanj. Gilbertu

prepričani, da pomeni sedanji proces nov težek udarec proti ugledu Sovjetske Unije v svetu, toda ne verujemo, da bi pri zaslepljenosti moskovskih vladodržev imela intervencija v tem trenutku izgleda na kakšen uspeh.

A ne le to. Tudi o upravičenosti sodnega postopanja in obdolžitve je evropski socializem izrazil svoje dvome. Znani vodja avstrijskih socialistov Otto Bauer je zapisal v socialistični »Internationale Information«: »Ali moremo verjeti, da so vsi ti najožji sodelavci Lenina, utemeljitelji Sovjetske Unije, bili sami protirevolucionarji? ... Kje so dokazi za vse te strašne obdolžitve? In ko govori o samoočistbah, ki so jih obtoženci sami izjavljali, prihaja do možnosti, da so priznali, kar se je od njih zahtevalo, v nadi, da si bodo na ta način rešili življenje.« Uganka za uganko. Ako so priznali obtožencev resnična, potem so bili najožji sodelavci Lenina, organizatorji oktobrske revolucije, nekdanji najvišji funkcionarji sovjetov, stranke in kominterne, podle duše. Ako pa so njih priznanja neresnična, v kakšni luči stoji potem justica in kako naj sodi svet o izvršeni usmrtni? To, kar se je zgodilo v Moskvi, je več kot napaka ali zločin; to je strašna nesreča za socializem vsega sveta brez razlike strank in smeri.

Ne maramo raziskovati naprej metod moskovskega sodišča, ki so povzročila ona presenetljiva priznanja, saj se je govorilo o mučenjih, zastrupljanjih in celo o hipnotičnem vplivanju. Krščansko delavstvo enako kakor socialistično obsoja takšno postopanje ob nepristransko nedokazanih krivdah.

V teh procesih pa so bili na strani Stalinovi — kar je popolnoma naravno — jugoslovanski komunisti, ki so poslali v Rusijo celo brzojavko, v kateri zahtevajo za obtožence »neusmiljeno sodbo«. Topot pa niso ostali osamljeni. Česar niso storili niti njihovi bratci »rdeči socialisti«, so storili — slovenski krščanski socialisti. Izkazali so se — vsaj indirektno — kot solidarni s Stalinom. Njihovo glasilo »Delavska pravica« je namreč v letošnji šesti številki, stran 4, prinesla o tem procesu poročilo poročevalca angleškega delavskega lista »Daily Herald«, ki pravi, »da je prepričan, da so obtoženi res izvršili priznane zločine in da ni podoba, kakor da bi obtožence prisilili na izpovedi. Tudi, da je bil sodni postopek s pravnega vidika brezhiben.«

K tej ugotovitvi se nam zde še kakšne besede popolnoma odveč.

Še to in ono.

Tihotapstvo saharina, nasladih in tobaka povzroči naši državi letno okrog 550 milijonov Din škoda.

Tuberkuloza je v Jugoslaviji izredno razširjena. V letih 1921—33 je umrlo nad četrt milijona jugoslovanskega prebivalstva na tej bolezni.

»Od 300.000 do 700.000 nepopolno zaposlenih ljudi je na deželi« je izjavil minister za socialno politiko v finančnem odboru. Ti vsi silijo v delavske centre in tako zmanjšujejo plače s ponudbami cenejših delovnih moči.

Skoro za 140 milijonov dinarjev lesa smo izvozili v letu 1936 manj, kakor v letu 1935. Vse še posledica sankcij. Lesna trgovina z Italijo

pa še dozdaj ni urejena, čeprav je odvisno od nje nad 10.000 naših gozdnih delavcev.

V zadnjih letih so razne inozemske lesne družbe oškodovale našo državo za okoli 300 milijonov dinarjev. Samo v podjetju Krivaja je Fritz Adler napravil škode za 195 milijonov dinarjev. Seveda je potem pobegnil preko meje.

2 milijardi 142 milijonov 395.041 Din znaša vojni proračun Jugoslavije za prihodnje proračunsko leto, kar pomeni zvišanje za 118 milijonov Din.

Okrog 10.500 inozemskih delavcev je zaposlenih v naši državi. Mnogo od teh pa že ima jugoslovansko državljanstvo. Ruskih beguncev je kar celih 12.000.

Izselilo se je iz naše države v lanskem letu 12.000 Jugoslovancev, dočim se jih je vrnilo le 4000.

Dobiček Trepče se je v zadnjem četrtletju leta 1936 povečal za celih 100.000 funtov šterlingov in je znašal 263.094 funtov šterlingov.

Socialno zavarovanje v letu 1936 kaže sledeče številke, ki veljajo za področje ljubljanske delavske zbornice: Povprečno število zavarovancev je naraslo od 79.263 l. 1935 na 85.917, torej za 6654 in je sedaj stanje približno na oni višini kot je bilo 1927—1928. V primeri z najnižjim stanjem leta 1933 je zabeleženo lani povečanje za okoli 10.000. Skupna zavarovana međa je lani narasla za 49 na 582 milj. Din, povprečna dnevna pa za 0.17 Din na 22.57 Din. Leta 1930 je znašala skupna zavarovana međa 765 milj. Din, povprečna dnevna pa 26.45 Din. — Zanimiva je tudi razdelitev delavstva med moške in ženske zavarovance. Leta 1935 je bilo razmerje žensk 39.04%, leta 1936 pa se je odstotek ženskih članov zmanjšal na 37.93%. To pomeni, da so v sedanjih dobah izboljšanja gospodarstva dobili zaposlitev predvsem moški delavci. — Odstotek bolnikov in porodnic je znašal lani 2.92%, leta 1935 pa 2.78%.

V Angliji je odkrila tajna policija komunistično organizacijo, ki je v angleških vojnih ladjedelnicah organizirala razna sabotažna dejanja.

Slika zračnega brodograja evropskih vesil iz gleda nekako takole: Francija ima 1500 prvovrstnih bojnih letal, Rusija 2500, Nemčija 1200, Italija 2000 in Anglija 1500.

Novi turški vojni proračun za prihodnje proračunsko leto bo znašal 90 milijonov turških lir (1 turška lira = 30 Din).

Izgube Nemčije v španski državljanski vojni so znane. Tako so izgubili 119 letal in 243 pilotov.

170 milijard dolarjev izgube je povzročila gospodarska kriza v letih 1930 do 1937.

Tudi na francoskih železnih bodo uvedli 40-urni delavnik, kar bo zaposlilo na novo nad 60 tisoč delavcev in uradnikov.

Nemčija vedno glasneje zahteva kolonije, ker ji manjka sirovin, zato se uvaža le delni delovni čas, ali pa se delavstvo odpušča. Samo tekstilna tovarna v Aienju je v zadnjem času odpustila okrog 2000 delavcev.

Ruska letala so mnogo boljše kakor nemška, je izjavil neki angleški častnik, ki je bil kot prostovoljec na španski fronti. Seveda pa tudi letalci.

Listi poročajo, da se na španskih frontah borijo zastopniki 12 narodov, da je medsebojno klanje zahtevalo že 250.000 žrtev in da je uničena polovica španskega narodnega premoženja.

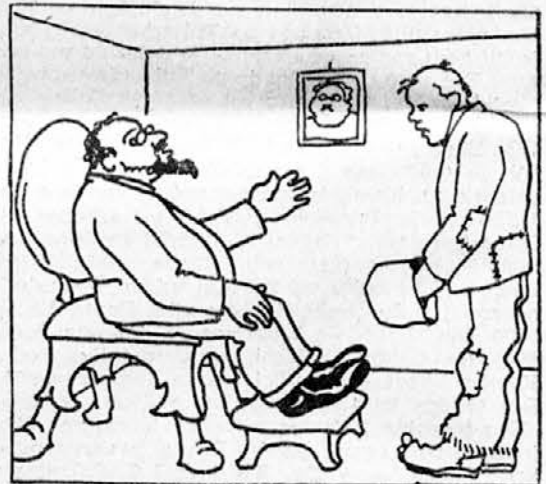

Zimski sportniki hitijo sedaj, da spravijo svoj sportni program na koncu zime pod streho, ko ga v januarju niso mogli zaradi slabega snega absolvirati. V nedeljo se je vršilo zopet več smučarskih tekmovalj, od katerih sta najvažnejši tekme za prvenstvo Gorenjske zimskosportne podzveze ter tekme za prvenstvo v alpski kombinaciji Ljubljanske zimskosportne podzveze. Obe tekmi sta se vršili na Gorenjskem in sicer prva v Mojstrani, druga pa na Črnem vrhu nad Jesenicami. Prvenstvo Gorenjske podzveze v klasični kombinaciji (smuk na 18 km in skoki) si je priboril Gregor Klančnik (Dovje-Mojstra-

na), drugi je bil Knific (Jesenice), tretji pa Mariborčan Herić (Zeleznikar). V skakalnih tekmah je bil prvi Pribošek (Ilirija). — V tekmovalstvu za prvenstvo v alpski kombinaciji Ljubljanske podzveze si je priboril prvo mesto mladi Jeseničan Zvan, član Gorenjca, drugi je bil Koblar (Skala), tretji Zmitke (Akademski smučarski klub). Ker pa prva dva zmagovalca nista člana ljubljanske podzveze, je dobil naslov prvaka Zmitke. Izven konkurence sta startala v slalomu tudi oboja naša državna reprezentanta Znidar in Praček ter dosegla krasne čase. — Med tem, ko so imeli na Gorenjskem cel kup zimskosportnih prireditev, se je vršil na področju mariborske zimskosportne podzveze samo Orožnov tek od Mariborske koče do Vuzevca. Orožnov tek, ki ga prireja vsako leto zimskosportni odsek SPD v Mariboru, je za smučarje najtežja preizkušnja, saj vodi po težavnem terenu v daljavo 60 km. Letošnjega teka se je udeležilo 26, na cilj pa je prišlo 25 smučarjev. — Tekme za državno prvenstvo v Sarajevu so se zaključile, kot smo že zadnjič poročali, z neprijetnim incidentom. Zaradi slabe organizacije se tekmovanje v alpski kombinaciji ni moglo izvesti. Zdi se, da bo imela ta napaka še resne posledice v naši vrhovni zimskosportni organizaciji.

Zanimivosti iz nogometnega sporta. V nedeljo se je vršila v Zagrebu tekma Haška in Concordie, ki sodelujeta v državni ligi. Zmagal je Hašk ter s tem končno veljavno potpisal Concordio na zadnje mesto prvenstvene tablice. Prihodnjo nedeljo pa se srečata v končni borbi zagrebški Gradjanski in belgrajski BSK. Ta boj bo dal novega državnega prvaka. Oba kluba sta se zedinila, da bo sodil tekmo italijanski sodnik. — V Ljubljani so imeli v nedeljo dve tekmi. SK Ljubljana je premagala SK Celje 8:2, Hermes pa Reko 9:0. V Celju je zmagala Jugoslavija nad Olimpom 5:2. — V Pragi se je vršila meddržavna tekma češka—švicar ter se končala z zmago Čehov 5:3.

Prvi slovenski izseljenski koledar Rafaelove družbe v Ljubljani. Rafaelova družba v Ljubljani je pravkar izdala krasen izseljenski koledar, ki ni koledar v pravem smislu, ampak izseljenski letopis in adresar. Izseljenski koledar obsega mnogo važnih člankov o izseljenicah in navodilih, kako se moramo ravnavati, če hočemo zvedeti o svojem sorodniku v tujini in sploh o vsem, kar mora vsak vedeti, če se hoče izseliti ali dobiti kakršnokoli informacijo od izseljenec. Dalje so v koledarju navedene vse slovenske kolonije, društva, šole, cerkve, duhovniki, učitelji in učiteljice, časopisi, redovniki in redovnice, skratka vse, kar imajo naši izseljenci v tujini. Koledar je stal Rafaelovo družbo mnogo dela in denarja. Vsakdo se mora zavedati, da ni lahko sestaviti točen adresar vseh slovenskih izseljencev po vseh delih sveta. Želja Rafaelove družbe je, da si ga naroče prav vsi v domovini in tujini, ker je ta koledar prvo večjo delo, ki je zajelo v celoti vse naše izseljence in njihovo kulturno udejstvovanje po vseh delih zemeljske oble. Izvod stane 20 Din. Naroča se na naslov: Rafaelova družba, Ljubljana.

Obubožan ruski mužik (kmet) pride h komisarju prosit pomoči.

»Bosi smo, nagi...!«

»Eh, dragi tovariš, nič takega! Pogledj črnce v Afriki! Ti pa hodiš brez vsake obleke okoli.«

Kmet je prepreden: »Res? Koliko časa pa so tam že boljševiki?«

Prijela sta ga, Mihael za rame, Sipiá za noge. Glava je omahnila in rdeč curek je polzel iz ust na ridžo brado, ki je bila vsa razmrščena.

Pol ure sta rabila, da sta ga prinesla v Volčji dol, dali je bilo blizu. Toda mož je bil težak in gozd zaraščen.

Že pred eno uro se je zvečerilo. Korbiniški zdravnik, ki so ga v naglici poklicali, je pravkar odšel iz hiše v Volčjem dolu. Po skrbni in natančni preiskavi je ugotovil, da je poleg težkih ran po vsem telesu zlomljeno tudi rebro. »Tri tedne počitka,« je rekel zdravnik, »pa boste zopet lahko vzeli sekiro v roke.« Omedlevica je trajala nad eno uro. Toda sedaj se je življenje zopet prikazalo v drvarjeve oči. Govoril je, poskušal se je celo smejeti, ker to je neki način potrpežljivosti revnih. Toda komaj, komaj bi spoznal med temi oteklina in podplutina pravilni Gilbertov obraz, pod platnenimi obvezami, ki so zakrivalo čelo. Med otečenimi obrvmi, ki so bile vlažne, so se počasi premikale modre oči, ki jih je osvetljevala luč, ki je bila postavljena na kamin; gledale so vrata, skozi katera sta odšla Mihael in zdravnik in katere je veter potresoval, kakor obiskovalčeva roka. Gledale so mater Justo, ki si je nadela predpasnik iz grobega platna, da bi skrbela za »svojega« bolnika ter pristavljala k ognju različne lonce, kjer so se kuhala zelišča iz prejšnjega leta; sključena je sedela na stolčku ob vznožju postelje razmišljala; ranjenčeve oči so zaslanjano in žalostno gledale praznino med tlemi in bruni.

— Mati Justa, se še Ravú ni vrnil? Vsaj eno uro je že noč.

— Rad bi vedel. Navadno ni pozen.

(Dalje sledi.)